

METODOLOGIA

de evaluare a calității proiectelor de manuale școlare pentru învățământul preuniversitar

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1 Prezenta metodologie reglementează procesul de evaluare a calității proiectelor de manuale școlare, în vederea aprobării pentru utilizarea în învățământul preuniversitar.

Art. 2 În sensul prezentei metodologii, se definesc următorii termeni:

- a. **criterii tehnice de calitate** - norme în baza cărora proiectele de manuale școlare sunt Acceptate sau Neacceptate; acestea cuprind criteriile de conformitate din anexa nr. 1 la prezenta metodologie și criteriile de evaluare a calității științifice din anexa nr. 2 la prezenta metodologie, prevăzute în caietul de sarcini;
- b. **coordonator al procesului de evaluare** a proiectelor de manuale școlare, pentru fiecare disciplină/modul de pregătire - membru al comisiei de evaluare, cu rol în organizarea administrativă a procesului de evaluare a proiectelor de manuale școlare, denumit în continuare coordonator;
- c. **experți cooptați** - cadre didactice din învățământul preuniversitar/superior care au atribuții în evaluarea proiectelor de manuale școlare, au specialitatea corespunzătoare disciplinei pentru care se propune proiectul de manual, respectiv au dreptul de a preda disciplina pentru care se propune proiectul de manual școlar și au parcurs un program de instruire în evaluarea proiectelor de manuale școlare;
- d. **fișă-tip de evaluare a criteriilor de conformitate a conținutului proiectului de manual școlar** (fișă-tip A - Anexa nr. 1 la prezenta Metodologie) - raport de specialitate care cuprinde criterii de conformitate a conținutului;
- e. **fișă-tip de evaluare a calității științifice a proiectului de manual școlar** (fișă-tip B - Anexa nr. 2 la prezenta Metodologie) - raport de specialitate, care cuprinde criteriile și descriptorii de evaluare a calității științifice;
- f. **oferant** - operator economic care a depus oferte de proiecte de manuale școlare în cadrul procedurii de atribuire în vederea achiziției de manuale și care are capacitate de realizare și distribuție a manualelor școlare;
- g. **proiect de manual școlar** - propunere de manual școlar, prezentată în conformitate cu specificațiile tehnice din caietul de sarcini, depus de către un ofertant, în vederea evaluării și a aprobării prin ordin al ministrului educației naționale;
- h. **punctaj individual (PI)** - punctaj acordat de fiecare expert cooptat pe baza criteriilor de evaluare a calității științifice;
- i. **punctaj calitate (PC)** - punctaj calculat pe baza punctajelor individuale (PI);
- j. **sesiune de evaluare a proiectelor de manuale școlare** - perioadă de timp determinată, pe parcursul căreia se desfășoară evaluarea proiectelor de manuale școlare;
- k. **titlu de manual școlar** - ansamblu de informații care conduc la identificarea manualelor școlare după denumirea disciplinei/a modulului de pregătire, clasa/nivelul de studiu, filieră, profil, specializare, numărul ordinului ministrului educației naționale cu care a fost aprobat, ofertant.

CAPITOLUL II

Organizarea evaluării proiectelor de manuale școlare pentru învățământul preuniversitar

Art. 3 (1) Organizarea evaluării proiectelor de manuale școlare pentru învățământul preuniversitar este asigurată de Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare (CNCE).

(2) În vederea pregătirii evaluării proiectelor de manuale școlare, CNCE întreprinde următoarele acțiuni:

- a) lansează apelul pentru realizarea bazei de date cu experți cooptați pentru evaluarea proiectelor de manuale școlare, pentru fiecare titlu de manual școlar; selecția experților cooptați se face conform unei proceduri stabilite la nivel CNCE;

- b) constituie o bază de date cuprinzând experții cooptați în evaluarea proiectelor de manuale școlare;
- c) desemnează experții cooptați în vederea evaluării proiectelor de manuale școlare.

(3) Atribuțiile coordonatorului constau în:

- a) instruirea experților cooptați cu privire la modalitatea de evaluare;
- b) coordonarea și monitorizarea procesului de evaluare până la finalizarea acestuia;
- c) întocmirea situației finale a evaluării.

(4) Comisia de evaluare pune la dispoziția experților cooptați atât proiectele de manuale școlare secretizate, cât și documentele/instrumentele specifice evaluării, prin intermediul aplicației dedicate gestionate de CNCE; secretizarea proiectelor de manuale școlare constă în atribuirea unui cod numeric fiecărui proiect de manual școlar.

Art. 4 (1) Condițiile de înscriere a cadrelor didactice pentru a participa, în calitate de experți cooptați, la evaluarea proiectelor de manuale școlare pentru învățământul preuniversitar sunt următoarele:

- a) să desfășoare activități de predare-învățare-evaluare în cadrul învățământului superior corespunzătoare disciplinei sau în învățământul preuniversitar corespunzătoare nivelului de învățământ și disciplinei/modulului de pregătire pentru care se evaluează proiecte de manuale școlare; în situații excepționale, pentru discipline/module de pregătire la care numărul cadrelor didactice care desfășoară activitate în învățământul preuniversitar corespunzătoare respectivului nivel de învățământ este insuficient, se acceptă și cadre didactice care predau disciplinele/modulele de pregătire respective la un nivel superior de învățământ;
- b) să dovedească, prin acte de studii, că posedă specializarea corespunzătoare/specializare înrudită, conform Centralizatorului privind disciplinele de învățământ, care-i acordă dreptul de a preda disciplina/modulul de pregătire la care s-a înscris și de a evalua proiectele de manuale școlare depuse la disciplina/modulul de pregătire în cauză;
- c) să dețină abilități practice de operare pe calculator, certificate prin documente;
- d) nu se află în situațiile de incompatibilitate prevăzute la alin. (3).

(2) În procesul de selecție a experților cooptați au prioritate, în ordinea următoare, cadrele didactice care:

- a) au gradul didactic I sau titlul științific de doctor în domeniul disciplinei/modulului de pregătire pentru care aplică;
- b) au absolvit cursuri/module care vizează problematica specifică activităților de evaluare a proiectelor de manuale școlare/de abilitare curriculară/de evaluare de proces.

(3) Experții cooptați se află în situație de incompatibilitate, atunci când:

- a) sunt autori de proiecte de manuale școlare la disciplina pentru care solicită înscrierea ca expert cooptat;
- b) au calitatea de soț/soție, rudă sau afîn, până la gradul al doilea inclusiv, față de:
 - (i) oricare dintre autorii proiectelor de manuale școlare propuse;
 - (ii) oricare dintre referenții proiectelor de manuale școlare propuse;
 - (iii) oricare dintre coordonatorii procesului de evaluare;
 - (iv) orice colaborator al editurilor participante;
 - (v) oricare alte situații prevăzute de Legea nr. 98/2016 cu modificările și completările ulterioare;
- c) pot avea orice alt interes personal, financiar, profesional sau de altă natură de natură să le afecteze imparțialitatea pe parcursul evaluării/reevaluării proiectelor de manuale școlare.

(4) Înaintea începerii sesiunii de evaluare a proiectelor de manuale școlare, experții cooptați dau declarații de confidențialitate și imparțialitate, conform modelului prevăzut în anexa nr. 3 la prezenta metodologie. Nerespectarea condițiilor vizând confidențialitatea și imparțialitatea atrage răspunderea disciplinară, civilă sau penală după caz a persoanelor implicate.

(5) Experții cooptați care, în ultimii 5 ani, au înregistrat în procesul de evaluare greșeli cu consecințe asupra calității manualului nu sunt selectați într-un nou proces de evaluare.

CAPITOLUL III

Evaluarea proiectelor de manuale școlare

Art. 5 (1) Procesul de evaluare a proiectelor de manuale școlare se declanșează după instruirea specifică a experților cooptați, în funcție de atribuțiile acestora.

- (2) Evaluarea calității științifice și a îndeplinirii criteriilor de conformitate a conținutului fiecărui proiect de manual școlar este realizată de către cinci experți coopțați.
- (3) În cazul excepțional în care, la nivel național nu se găsesc cinci asemenea experți, evaluarea calității științifice și didactice a conținutului proiectului de manual școlar se poate realiza și cu minimum trei experți coopțați.

Art. 6 Experții coopțați au următoarele atribuții asumate prin contract de prestări servicii încheiat cu CNCE:

- a) analizează proiectele de manuale școlare repartizate de către CNCE, semnalează neconformitățile/abaterile și completează, în format electronic, tipăresc și semnează pe fiecare pagină fișa-tip de evaluare a criteriilor de conformitate a conținutului (fișa-tip A), respectiv, fișa-tip de evaluare a calității științifice a proiectului de manual școlar (fișa-tip B), pe baza criteriilor/descriptorilor de conformitate/evaluare, fișe prevăzute în Anexele nr. 1 și 2; fișele tip A și tip B sunt ulterior încărcate într-un singur fișier .PDF în aplicația dedicată;
- b) respectă termenele stabilite de către CNCE;
- c) răspund, din punct de vedere profesional, pentru acuratețea și realitatea informațiilor consemnate;
- d) oferă în scris, sub semnătură, punctele lor de vedere în susținerea evaluării făcute, la solicitarea CNCE, în cazul unor eventuale contestații.

Art. 7 (1) Fiecare expert coopțat primește, în vederea evaluării, toate proiectele de manuale școlare corespunzătoare unei discipline de studiu, depuse de ofertanți.

(2) Activitatea de evaluare a proiectelor de manuale școlare se desfășoară, în mod independent, de către fiecare expert coopțat.

(3) În vederea evaluării proiectelor de manuale școlare elaborate în limba de predare a minorităților naționale, sunt coopțați experți specialiști în domeniu și buni cunoscători ai limbajului de specialitate în limba maternă respectivă.

(4) Identitatea membrilor comisiei de evaluare și experților coopțați este confidențială și nu poate fi dezvăluită decât la solicitarea scrisă a instanțelor de judecată.

(5) Procesul de evaluare a proiectelor de manuale școlare este confidențial, pentru toate persoanele implicate; pentru respectarea caracterului de confidențialitate a evaluării, toate persoanele implicate completează declarația prevăzută în anexa nr. 3 și răspund individual în situația nerespectării acesteia.

Art. 8 (1) Fiecare expert coopțat analizează proiectele de manuale școlare repartizate prin intermediul aplicației dedicate și pentru fiecare, completează fișele-tip (A și B) de evaluare; în urma completării fișei-tip B se obține punctajul individual (PI).

(2) Experții coopțați menționează obligatoriu în fișele de evaluare argumente care susțin punctajul acordat fiecărui descriptor, respectiv motivul declarării neconformității.

(3) În situația în care experții nu menționează, în mod clar și distinct, argumentele pentru fiecare abatere privind depunctarea sau neconformitatea, comisia nu va accepta depunctarea sau neconformitatea respectivă și va solicita expertului coopțat refacerea punctajului în conformitate cu prevederile descriptorilor.

Art. 9 (1) Dacă între oricare două punctaje individuale (PI) acordate de experții coopțați diferențele sunt mai mici sau egale cu 5 puncte, se calculează punctajul acordat pe baza criteriilor de evaluare a calității științifice (PC), ca medie aritmetică, cu două zecimale, fără rotunjire, a punctajelor (PI) acordate de fiecare dintre cei cinci experți coopțați.

(2) Pentru cazurile în care se constată diferențe mai mari de 5 puncte între oricare două punctaje individuale (PI) acordate de experții coopțați, coordonatorul organizează medierea între experții coopțați. Rezultatul se consemnează într-un proces-verbal în care se menționează punctajul acordat pe baza criteriilor de evaluare a calității științifice (PC).

Art. 10 (1) Un proiect de manual școlar este eliminat din procesul de evaluare în cazul în care cel puțin trei dintre cei cinci experți coopțați constată nerespectarea oricăruia dintre criteriile prevăzute în fișa-tip A.

(2) În situația prevăzută la art. 5 alin (3), un proiect de manual școlar este eliminat din procesul de evaluare în cazul în care cel puțin doi dintre cei trei experți cooptați constată nerespectarea oricăruia dintre criteriile prevăzute în fișa-tip A.

(3) Un proiect de manual școlar este considerat acceptat din punctul de vedere al îndeplinirii criteriilor de evaluare a calității științifice, atunci când întrunește minimum 95 de puncte din 100 de puncte posibile, conform fișei-tip B.

Art. 11 (1) Fișele - tip de evaluare a proiectelor de manuale școlare sunt centralizate la CNCE.

(2) Rezultatele sesiunii de evaluare a proiectelor de manuale școlare sunt comunicate la finalizarea procedurii de licitație deschisă.

Art. 12 (1) Evaluarea traducerii manualelor școlare din limba română în limbile minorităților naționale se realizează, pentru fiecare titlu de manual școlar tradus, de către o comisie formată din doi experți cooptați, profesori de specialitate, buni cunoscători ai limbii române, precum și ai limbajului de specialitate în limba maternă în care a fost tradus manualul.

(2) Experții cooptați care evaluează traducerea manualelor școlare compară varianta în limba română cu varianta în limba minorității naționale, analizează corectitudinea traducerii conținutului manualului școlar repartizat de către CNCE și redactează un raport, în baza căruia manualul școlar tradus este declarat „admis” sau „respins”.

Art. 13 Pentru proiectele de manuale școlare elaborate în limba de predare a minorităților naționale, în cazul disciplinelor limba și literatura maternă, istoria și tradițiile minorităților naționale, educație muzicală pentru minorități, religie de un anumit cult, precum și în cazul manualelor școlare din import, care corespund programelor școlare în vigoare, evaluarea se face conform prevederilor art. 7, respectiv art.8.

Art. 14 (1) MEC organizează evaluarea adaptării pentru învățământul special în conformitate cu nevoile de instruire și formare ale elevilor, în funcție de tipul și gradul deficienței, a manualelor școlare aprobate.

(2) Evaluarea adaptării pentru învățământul special a manualelor școlare aprobate se realizează și de către experți cooptați pentru fiecare tip de deficiență.

CAPITOLUL IV DISPOZIȚII FINALE

Art. 16 În cazul proiectelor de manuale școlare declarate câștigătoare, ofertanții au obligația să remedieze toate erorile științifice semnalate de către experții cooptați și consemnate în fișele-tip de evaluare/rapoartele de traducere și să depună la CNCE exemplarul corectat al manualului.

Art. 17 Plata experților cooptați se face în baza reglementărilor stabilite prin ordin al ministrului educației și cercetării.

Art. 18 (1) Respectarea prevederilor prezentei metodologii este obligatorie pentru toate persoanele implicate în această activitate.

(2) Experții cooptați răspund din punct de vedere profesional pentru acuratețea și veridicitatea informațiilor consemnate, pentru fiecare proiect de manual școlar repartizat pentru evaluare.

(3) Răspunderea profesională este concretizată prin faptul că toți experții cooptați care au avut erori în activitatea desfășurată în procesul de evaluare nu vor mai fi selectați în evaluările proiectelor de manuale școlare viitoare și nici în grupurile de lucru pentru elaborarea subiectelor pentru evaluările, examenele și concursurile naționale, pentru următorii 5 ani calendaristici.

Art. 19 Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezenta metodologie.